

گزارش | ۵

یادداشت

نهبندان برنامه می‌خواهد

طلا، مس، سنگ‌های معدنی متنوع چون گر انیت و ذخایر بونوبت گوشه‌ای از داشته‌ها و ثروت شهرستان کویری نهبندان است. در وصف سنگ‌های تزئینی‌اش همین بس که بخشی از نیاز سنگ کشور از معادن آن تامین می‌شود. حال با داشتن این همه موهبت سهم نهبندان از توسعه چیست؟ سال ۹۷ در نشست هماهنگی عملیات اجرایی اسناد توسعه ۳۱ شهرستان کمتر توسعه یافته کشور، نام نهبندان به عنوان یکی از شهرستان‌های کم بر خوردار در فهرست قرار گرفت و در رسیدگی به نهبندان همین سخن بس که رهبر معظم انقلاب در سفر خود به این شهرستان فرمودند: ما به آن خطه (نهبندان) بدهکاریم. ایشان در سفر خود این طور بیان کر دند: «من با سفر به شهرستان محروم نهبندان می‌خواهم توجه مسئولان سطوح مختلف دولتی و استانی را به طور کامل به این منطقه و مناطقی از این قبیل جلب کنم و از آن‌ها انتظار دارم که اهتمام خود را روی نقاط در افتاده که غالباً محرومیت‌های زیادی را از دوران قبل تحمل کرده‌اند متمرکز کنند.» پیرو سخنان رهبر انقلاب برای زدودن چهره محرومیت از شهرستان سند توسعه تهیه و تدوین شد و اعتباراتی هم تخصیص یافت اما اجرا نشدن کامل آن سبب شد تا نهبندان هنوز در فهرست شهرستان‌های محروم کشور باشد. نهبندان شهرستانی است که هنوز مدیران استانی از آن به عنوان منطقه‌ای کمتر توسعه یافته یاد می‌کنند و هر چند به تازگی پا در کاب توسعه گذاشته است، اما آن‌طور که شایسته و بایسته نام رتبه اول معدنی استان است، زیر ساخت‌ها در آن فراهم نیست و لازم است تا بیشتر دیده شود. آب، برق، گاز و راه دسترسی نیازهای اساسی معادن این منطقه و احداث کارخانه‌های فراوری از لازمه‌های تکمیل چرخه فراوری مواد معدنی در آن است. این شهرستان بر خوردار از مواهب معدنی به دلیل بی توجهی‌های گذشته کمترین بهره را از مواهب سرزمین خود می‌برد و با این گرتبه اول تنوع معدنی را در اختیار دارد اما در رتبه‌های آخر فراوری قرار گرفته است. شاید استفاده از لفظ محروم برای نهبندان درست نباشد چرا که نهبندان محروم نیست. دیار آسبادها گنجینه‌های بسیار دارد و باید از این ثروت‌ها به نحو احسن استفاده شود. اما تبدیل این گنجینه‌ها به ثروت نیازمند پهن شدن فرش قرمز و تعیین بسته‌های تشویقی برای ایجاد میل و رغبت به سرمایه گذاری و در نتیجه احداث کارخانه‌های فراوری و جلوگیری از خام فروشی است تا در کنار توسعه اقتصادی شهرستان، با ایجاد اشتغال پایدار برای مردمان کم توقع این خطه کویری زمینه ماندگاری هم فراهم شود. رنج نهبندان و عقب ماندن آن از قافله توسعه نتیجه سال‌هایی بر ناامگی و نبود برنامه‌ای منسجم و هدفمند برای نجات آن از محرومیت است پس برای شکوفایی این خطه جدا از نگاه مدیران باید برنامه ای اندیشیده شود که چشم انداز عملی داشته باشد در غیر این صورت حرف و وعده زمینه ساز استفاده از ثروت‌های بی شمار آن نخواهد شد.

خروجی جلسه

۱۶ در صد، نرخ بیکاری در قطب معادن

نرخ بیکاری در نهبندان بر اساس سر شماری سال ۹۵، ۱۶ درصد است. فرماندار نهبندان در کارگروه توسعه اشتغال شهرستان، گفت: قطب معدنی خراسان جنوبی ۲۰در صد ذخایر معدنی منطقه را در خود جای داده است و ۲۳ نوع ماده معدنی شناسایی شده در دو از نظر تنوع در رتبه نخست استان ایستاده است اما نرخ بیکاری در آن به ۱۶ درصد می‌رسد که در سال چشم تولید انتظار می‌رود برای توسعه و اشتغال منطقه گام‌های محکم‌تری بر داشته شود. «بیک» به بیان این که ظرفیت‌های پید و پنهان خود ادا دی زیادی در شهرستان داریم و باید در راستای رونق تولید از آن بهره گرفت، افزود: بر اساس تفاهم‌نامه منعقد شده بین بنیاد برکت و ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره)، طی دو سال ۴۰میلیارد تومان تسهیلات قرض الحسنه برای طرح‌های اشتغال زای روستایی در نهبندان پرداخت می‌شود در این خصوص بیش از ۷۰۰ طرح شناسایی و به ۴۰۰ طرح تسهیلات پرداخت شد و ۳۰۰ طرح در نوبت پرداخت است که تا پایان تیر این کار انجام می‌شود. به گفته وی واحدهای سلیسیل و گارنت نهبندان بیش از ۹۰در صد پیشرفت فیزیکی دارد و طی امسال به بهره برداری می‌رسد و از هفته آینده، شرکت برق استان برای مشخص کردن مسیر خط و زمین احداث پست برای برق رسانی به معادن شاهکوه به شهرستان اقدام می‌کند. این طرح نه تنها برق معادن منطقه شاهکوه بلکه برق مورد نیاز را در معادن اطراف دهسلم، میغان و کارخانه طلای هیرد زیر پوشش قرار می‌دهد و برای احداث خط از معدن کاران هزینه‌ای دریافت نمی‌شود.

پیشرفت ۴۰ درصدی طلای هیرد

ساخت اولین کارخانه فراوری طلا در هیرد نهبندان ۴۰در صد پیشرفت فیزیکی دارد. تعدد ذخایر طلا سبب شد تا احداث کارخانه فراوری طلا در دستور کار قرار گیرد و کلنگ ساخت این کارخانه سال گذشته در جوار معدن طلای هیرد به زمین زده شود. وعده اتمام ساخت این کارخانه با ۴۰در صد پیشرفت فیزیکی به نیمه ابتدای امسال داده شد اما مشکلاتی از جمله ضعف‌های زیر ساختی با وجود پیگیری‌ها، شیوع کرونا و نبود امکان سفارش تجهیزات از شرکت چینی و... سبب شد تا بهره برداری از این کارخانه سه ماه تاخیر انجام شود. به گفته مدیر مجتمع طرح‌های اکتشافی خراسان جنوبی جدا از ضعف‌های زیر ساختی موجود، کرونا و مشکلات ارزی و تحریم‌های اعمال شده سبب شد تا سفارش برای تامین تجهیزات از چین تاخیر مواجه شود و در نتیجه راه اندازی کارخانه فراوری طلا در هیرد سه ماه به تعویق افتد. «جلا لیان» در گفت وگو با خراسان جنوبی با اشاره به مشکلات موجود در معادن، تامین زیر ساخت برق در معدن طلا و گازرسانی به این معدن را از جمله معضلات دانست و گفت: در سرب و روی ملوند بر این احداث کارخانه فراوری کمبود زمین وجود دارد و تامین برق هم با مشکل مواجه است و امکان احداث سایت اداری در این معدن به دلیل نبود زیر ساخت وجود ندارد. همچنین برای آه‌ن حنار در نزدیکی روستای بیشه و عملیات استخراج نیاز به برق است و برای تامین دیزل ژنراتور برق هم نیاز به هزینه سنگین است. وی مشکل حمل و نقل را هم به فهرست ضعف‌های حوزه معدن استان اضافه کرد و گفت: در استان حمل و نقل ریلی وجود ندارد و متصل کردن استان به شبکه ریلی هم زمانبر است و ایجاد شرکت‌های حمل و نقل می‌تواند گره گشا باشد. وی دیگر مشکل را ضعف ارتباطی و مخابرات داشت افزود: گاهی در شهرک صنعتی و جایی که زیر ساخت وجود دارد امکان واگذاری زمین و ساخت کارخانه فراوری به دلیل مشکلات زیست محیطی وجود ندارد و از این رو سرمایه گذار باید در مکانی که هیچ زیر ساختی وجود ندارد در کارخانه احداث کند که با این کار انتقال زیر ساخت‌ها بر هزینه و سخت می‌شود.

انتقال گاز به داخل شهر ک از محل اعتبارات ملی پیگیری‌ها در حال انجام است. وی با اشاره به این که پنج یا شش واحد در شهرک فعال است اظهار می‌کند که همین تعداد واحد فعال هشت مگاوات برق نیاز دارد و با توجه به این که دو طرح بزرگ در حال ساخت در شهرک داریم برای تقویت شبکه برق برنامه ریزی شده است.

اشتغال ۲۰۰ نفر در ۲ طرح صنعتی

وی در ادامه سخنانش با اشاره به ساخت دو واحد کنستانتزه آهن و منیزیت دانه بندی با اعتبار ۱۰۰ میلیارد تومان و پیش بینی اشتغال ۲۰۰ نفر از پیشرفت ۵۰ تا ۶۰در صدی واحد کنستانتزه خبر می‌دهد و می‌گوید که تجهیزات و ماشین آلات این واحد صنعتی تامین شده و با صدور پروانه ساختمان سازی تا چند ماه دیگر و در نهایت در هفته دولت شاهد راه اندازی این واحد خواهیم بود. همچنین دیگر واحد صنعتی، منیزیت دانه بندی است که دهه فجر سال گذشته شروع شد و از پیشرفت کمتری برخوردار است اما تا خرداد سال آینده راه اندازی می‌شود.

عزم دولت برای تامین زیر ساخت‌ها

رئیس اداره صمت نهبندان هم با بیان این که وسعت شهرک ۲۲۵ هکتار است از فعالیت واحدها و کارگاه‌های کوچک چون تیرچه بلوک، بتن آماده و... در آن خبر می‌دهد و می‌گوید: شهرک امسال رونق خواهد گرفت و برای راه اندازی مجدد واحدهای سنگ بری که مشکلات حقوقی دارند و فعالیت نمی‌کنند و از تعطیلی یک واحد بیش از ۱۰ سال می‌گذرد، پیگیری‌هایی انجام شده است اما مدیران واحدها قول راه اندازی می‌دهند اما عملی نمی‌شود. «اردونی» همچنین از تامین زیر ساخت‌ها خبر می‌دهد و می‌افزاید: نهبندان ظرفیت بالایی در حوزه صنایع معدنی دارد و چشم انداز توسعه شهرستان در بخش صنعت، معدن و تجارت متکی بر معادن و صنایع معدنی است و در کنار سرمایه گذاری‌های خوب بعضی خصوصی دولتی در احداث کارخانه‌های مهم صنعتی، تامین زیر ساخت‌های ضروری برای سرمایه گذاری از قبیل برق رسانی به منطقه معدنی شاهکوه و تامین زیر ساخت‌های شهرک صنعتی نهبندان در دستور کار جدی دولت قرار دارد. وی ادامه می‌دهد: شش واحد تولیدی شامل صنایع بتنی، سنگ ساختمانی، تیرچه بلوک، خدماتی و قالبی شویی در شهرک صنعتی فعال است و زیر ساخت‌ها تامین و مشکلات رفع شده و تامین قطعات و مواد اولیه در شرایط تحریم مشکل موجود است. وی بحث زیر ساختی و مشکلات این حوزه را بر موط به صنایع در کنار معادن می‌داند و می‌گوید: برای تامین برق برخی صنایع در کنار معادن اقدام شده و تامین برق معادن و صنایع شاهکوه از آن جمله است که تفاهم‌نامه آن منعقد شده است.

خبر مرتبطا

۳۴۰ میلیارد سرمایه گذاری در صنعت و معدن نهبندان

تگ سیاه با ۱۵میلیارد تومان سرمایه گذاری و اشتغال ۵۰نفر پروژه کنستانتزه آهن با سرمایه گذاری ۴۶٫۵میلیارد تومان و اشتغال ۷۴نفر آغاز شد. وی از به ثمر رسیدن برخی از این طرح‌ها در هفته دولت خبر داد و گفت: طرح‌های صنعتی مهمی از قبیل کارخانه فراوری طلای هیرد، کارخانه کنستانتزه آهن، سه طرح مهم منیزیت، سلیسیل، گارنت و... در حال سرمایه گذاری در شهرستان نهبندان است و سال گذشته موفققت اولیه سازمان‌های توسعه‌ای وزارت صنعت، معدن و تجارت برای سرمایه گذاری در طرح مهم صنعتی استیل کوردبا مشارکت بخش خصوصی با سرمایه گذاری حدود ۲۵۰میلیارد تومان و اشتغال مستقیم ۱۵۰ نفر در شهرک صنعتی نهبندان اخذ شده است.

اکبری- برای ۱۸ طرح صنعتی و معدنی در حال احداث نهبندان بیش از ۳۴۰میلیارد تومان سرمایه گذاری می‌شود. رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت نهبندان با بیان این که به ثمر رسیدن این پروژه‌ها سبب اشتغال ۳۶۰ نفر می‌شود، افزود: برای رونق صنعت این شهرستان از سال گذشته با توجه به ظرفیت معادن موجود سرمایه گذاری ۱۰میلیارد تومانی برای فراوری دهسلم با ظرفیت اشتغال ۳۲ نفر، اکسید منیزیم با سرمایه گذاری ۵۷میلیارد تومان و اشتغال مستقیم و غیر مستقیم ۵۰نفر، کربنات و اکسید منیزیم سلطان آباد با اعتبار پنج میلیارد تومان و پیش بینی اشتغال ۱۴ نفر، پر عیار سازی گارنت دهسلم با سرمایه گذاری پنج میلیارد تومان و اشتغال ۲۰نفر، پر عیار سازی منیزیت

۵۰۰ میلیون تسهیلات برای اولین طرح مشارکت روستایی نهبندان

در سال ۹۵ شروع شد و دو سال بعد به بهره برداری رسید. مدیر عامل این کارخانه در گفت وگویی پیشین خود با «خراسان جنوبی» از فعالیت این کارخانه با ۳۰در صد ظرفیت تولید خبر داد و گفت: ظرفیت تولید این کارخانه بیش از هفت هزار و ۲۰۰تن در سال است که هم اکنون با کمتر از یک سوم ظرفیت تولید به دلیل نبود سرمایه در گردش با ۱۱ تیر و فعالیت می‌کند. به گزارش خبرنگار ما، فرماندار نهبندان به همراه مدیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و مدیر عامل صندوق کارآفرینی امید استان از این کارخانه بازدید داشتند که در این بازدید مقرر شد تا با توجه به این که طرح یاد شده اولین طرح مشارکتی در کشور است، ۵۰۰ میلیون تومان تسهیلات متمم روستایی از طریق صندوق کارآفرینی امید پرداخت شود.

۵۰۰ میلیون تومان تسهیلات متمم روستایی به کارخانه خوراک دام چاهدashi نهبندان به عنوان اولین طرح مشارکتی روستایی در کشور کمک شد. به گزارش خراسان جنوبی به منظور تامین خوراک دامداری‌های چهار شهرستان مرزی استان با توجه به فقر مراتع به ویژه شهرستان نهبندان، کاهش هزینه‌های خوراک دام با توجه به سهامدار بودن روستاییان در کارخانه و حذف هزینه‌های گزاف حمل عولفه و خوراک دام از استان‌های همجوار به شهرستان و حذف دلالتن، افزایش کیفیت گوشت و شیر تولید شده برای استفاده از مواد ارگانیک و سالم در تولید خوراک دام، ترغیب بیشتر روستاییان برای فعالیت در زمینه دامپروری و تکمیل چرخه تولید گوشت قرمز، احداث کارخانه خوراک دام چاهدashi نهبندان

که همین ضعف‌ها سبب تعطیلی یا حتی کم شدن رغبت

برای سرمایه گذاری می‌شود. سرمایه گذاری دیگر هم ضعف‌های زیر ساختی چون کمبود و نبود آب، برق، گاز، نبود زیر ساخت ریلی، مخابرات، هزینه‌های سرسام آور ترانزیت، جاده‌ها، حمل و نقل جاده‌ای، واگذاری زمین برای احداث کارخانه و... را از جمله عواملی دانست که سبب می‌شود میل و رغبت از سرمایه گذار گرفته و سدی شود تا شاهد فراوری مواد نیازشیم و در نتیجه ماده معدنی به شکل خام از استان خارج و ارزش افزوده آن نصیب دیگر استان‌ها شود. وی می‌افزاید: خراسان جنوبی در مقایسه با استان‌های همجوار، دارای بیشترین تنوع معدنی است اما بود زیر ساخت سبب شده است تا سود حاصل از فراوری این مواد نصیب استان نشود.

وضعیت شهرک

آن طور که از دیگر گفته‌ها و شنیده‌ها بر می‌آید حال واحدهای صنعتی شهرک صنعتی شهرستان هم چندان خوب نیست و تعداد واحدهای تولیدی فعال آن، کمتر از انگشتان یک دست است و قفل تعطیلی بر در و واحدها خورده است. همچنین تعداد واحدهای سنگ بری و فراوری سنگ‌های معدنی شهرستان که با توجه به قابلیت نهبندان باید بیشترین آمار را داشته باشد در رده‌های آخر است و اندک واحد فعال سنگ‌بری در شهرک مدت هاست که تعطیل است و از فراوری سنگ‌های ارز شمند شهرستان هم خبری نیست. حال سال هاست که مسیرهای مستهلک شهرستان محل تردد ترلیرها و کشنده‌هایی است که مواد خام معدنی استخراج شده از دل کویر و کوه‌های نهبندان را به دیگر نقاط حمل می‌کنند.

فعالان شهرک

یکی از افراد فعال در شهرک صنعتی نهبندان هم می‌گوید: تعداد محدود واحدهای فعال شهرک صنعتی شهرستان ارتباط چندانی با نقاط قوت منطقه که معادن هستند ندارند و برخی واحدهای فعال در سال‌های گذشته تعطیل شدند و خبری از فعالیت دوباره آن‌ها نیست. همچنین سرمایه گذاری در برخی واحدها سال هاست که آغاز شده اما ساختمان‌ها ناتمام به حال خود رها شده است. وی اظهار می‌کند که حدود ۱۵ تا ۲۰کارگر در شهرک مشغول هستند و به تازگی اقداماتی برای توسعه زیر ساخت‌ها در حال انجام و ساخت واحدهای جدید شروع شده است که امیدواریم به سرانجام برسد. دیگر فعال این شهرک هم مشکلات حقوقی، نبود بازار فروش، سختی‌های حمل و نقل، کمبود مواد اولیه، دوری از مرکز و... را دلیل تعطیلی واحدها و ر کود شهرک بر می‌شمرد و می‌گوید: بیشتر واحدهای شهرک تعطیل هستند و چند واحد فعال مانند قالبی شویی داریم.

شهرک رونق می‌گیرد

فرماندار نهبندان با اشاره به حرکت موجی از فعالیت‌ها و تلاش برای راه اندازی دو واحد صنعتی بزرگ در شهرک صنعتی و امضای تفاهم‌نامه برای برق رسانی به معادن شاهکوه می‌گوید: با امضای تفاهم‌نامه برق رسانی به معادن شاهکوه که بزرگ‌ترین پروژه زیر ساختی شهرستان است شاهد حرکتی عظیم خواهیم بود و با کلنگ زنی این طرح که به زودی با سفر مسئولان ایمیدرو انجام می‌شود طی ۹ ماه برق رسانی به این

اکبری

عسلویه معدنی است و در گوشه گوشه دل کویری و داغ آن، زر نهفته است پس باید بیشتر از دیگر نقاط استان زیر ساخت‌ها در دیگر نقاط رز خیز خراسان جنوبی سنگ پیش پای تولید و صنعت است و در شهر کویری و کمتر توسعه یافته نهبندان که گوهرهای نهان بسیاری در دل خود دارد، ترلیرها و غول پیکرهای باری، ددها تن مواد خام معدنی شهرستان را به دیگر استان‌ها و نقاط بر خوردار از صنایع پیشرفته برای فراوری، حمل می‌کنند و در این بین سهم شهرستان فقط سودی اندک از خام فروشی و گردو خاک حفاری و حمل بار هاست. آن چه در شرایط فعلی زیر ساختی چون نبود آب، برق، گاز، مسیرهای خاکی دسترسی به معادن، هزینه بر بودن انتقال زیر ساخت‌ها به معادن برای احداث صنایع جوار معدنی و حفاری‌ها، ضعف شبکه مخابرات، حمل و نقل و... است و همین ضعف هاست که رغبت را برای سرمایه گذاری کم کرده است. از اندک صدای خسته چند صنعت کوچک، صدای حرکت صنعتی این شهرستان نیز چندان خبری از تکلپوی کارخانه‌ها نیست و دودی از آن بلند نمی‌شود و غیر از اندک صدای خسته چند صنعت کوچک، صدای حرکت چرخ‌غول‌های صنعتی به گوش نمی‌رسد. طی سال‌های اخیر برای خروج از این بن بست‌ها گام‌هایی برداشته و زمینه توسعه فراهم شده است اما به علت بی توجهی‌های گذشته و وسعت کمبودها، سال‌ها طول می‌کشد تا نفس خسته صنعت شهرستان به جوانی سوق یابد و چکش کاری‌های بدنه، جواب گو باشد.

کلایه سرمایه گذاران

آن طور که یک سرمایه گذار حوزه صنعت و معدن شهرستان می‌گوید نهبندان قابلیت‌های بسیاری دارد و سرمایه گذاران هم با رغبت استفاده از همین سرمایه‌های نهفته عازم منطقه می‌شوند اما آن چه که دست و پای صنعت و معدن و سرمایه گذار را می‌بندد ضعف در زیر ساخت هاست. وی که هدف از سرمایه گذاری را توسعه و رونق اقتصادی و شغل پایدار بیان می‌کند، اعتقاد دارد اکتشاف شاید نیاز به تجهیزات ات چنانی نداشته باشد اما برای بهره برداری معادن و فراوری آن تامین زیر ساخت‌هایی چون آب، برق و حتی گاز نیاز اساسی است و طی چند سال اخیر زمینه‌هایی برای رفع این نیازها فراهم شده است اما سرعت چندانی ندارد.

دیگر سرمایه گذار شهرستان هم از وعده‌هایی می‌گوید که هنوز جامه عمل نبوشیده‌اند. وی مسیر دسترسی به معادن را سخت می‌داند و می‌افزاید: زیر ساخت‌های جاده بسیار مهم است و در حوزه حمل و نقل جاده‌ای نیز مشکل اساسی وجود دارد. به گفته وی تامین آب و برق معادن و صنایع جوار معدنی سخت و هزینه بر است و اکنون ژنراتورهای سنگین تولید برق برای استخراج باید تامین شود در حالی که سهمیه بندی گاز و بیل برای فعالیت ژنراتورها نیز سدر اه شده است. وی که ارزش افزوده و سود حاصل از فراوری مواد معدنی را قابل قیاس با سود اندک خام فروشی نمی‌داند، ادامه می‌دهد: ضعف زیر ساخت‌ها آن قدر زیاد است که میل به احداث صنایع جوار معدنی را می‌گیرد. به گفته وی در شهرک صنعتی شهرستان نیز وضعیت یکسان است و نهبندان که باید پویاترین شهرک به ویژه در حوزه فراوری سنگ را داشته باشد ضعف بسیار دارد تا جایی

